

פתיחה לפרק "ולד הטאת"

(ויקרא ה, טו-טז)

"נפש כי תמעל מעל וחקטאה בשגגה מקדשי ה'..."

סדרת שאלות נוספת עוסקת בדין המעילה בדברים שאינם ראויים ליקרב על המזבח, וגם לא לשימוש בדק הבית בגופם (כגון המקדיש בור, אשפה, שדה וכדומה), שאלות אלה נוגעות באשר להם עצמם ובאשר לתכולתן או לגידוליהם.

סדרת שאלות אחרת הן אלה המתייחסות למעילה בשדה הקדש: האם יש מעילה בדש בקטניות שבשדה הקדש; ומה דינם של שורשי אילן בשדה הדיוט הבאים לשדה הקדש, ולהיפך; ומעין היוצא בשדה הקדש וזה היוצא אל מחוצה לו. בצד שאלות אלה יש לדון בדין המעילה במצוות המיוחדות לחג הסוכות, במים המיועדים לניסוך ובערבה המיועדת לזקיפה בצד המזבח. דיון נפרד הוא בדין המעילה בגזברי ההקדש הקונים עצים ואבנים לצורך בניינו ושיפוצו של בית המקדש, באשר לדינם של חומרי הבניה ושאריותיהם. ומכאן תידון השאלה כיצד היא הדרך הנכונה בהקדשת בנין, מתי מקדישים אותו וכיצד ההקדש משלם שכר לאומנים.

למדו חכמים שיש מן הקדשים שאין הם בכלל המעילה. ומעתה נדרשים אנו לברר אלו מן הקדשים הללו אינם כלל באיסור הנאה, ואלו הם הקדשים שיש בהם איסור הנאה אף שאין בהם דין מעילה (לענין תשלומי חומש והבאת קרבן). ואף באלו האסורים בהנאה, יש לדון אם איסור זה הריהו מן התורה או מדברי חכמים בלבד.

ומן הקדשים הללו נדרשים אנו לדון בתחילה בדין של קבוצת קרבנות נודעת, חמש חטאות שמסיבות שונות אינן קרבות על המזבח והריהן אסורות בהנאה, ודין שהן מובאות למיתה (והן המכונות "חטאות המתות"). ואולם מכאן יש להרחיב עוד ולדון בחלות דין המעילה באופנים שונים של הקדושים בקדושת הגוף: המעות שהפריש הנזיר לנזירותו (כשהנזיר חי, וכשמת), המעות שהופרשו להבאת קנים, דם הקדשים, הנסכים, תרומת הדשן, אברי שעיר המשתלח, בגדי כהונה שהשתמש בהם כהן גדול ביום הכיפורים, עגלה ערופה, דישון מזבח הפנימי והמנורה.